

ANKARA
HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
**TÜRK KÜLTÜRÜ AÇISINDAN
HACI BEKTAŞ-I VELİ ARAŞTIRMALARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ**

ANKARA
HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY
**CENTER FOR HACI BEKTAŞ-I VELİ
STUDIES FROM THE PERSPECTIVE
OF TURKISH CULTURE**

**TÜRK KÜLTÜRÜ VE
HACI BEKTAŞ VELİ ARAŞTIRMA DERGİSİ**

TURKISH CULTURE AND
HACI BEKTAŞ VELİ RESEARCH QUARTERLY

YAZ - HAZİRAN 2023
SUMMER - JUNE 2023

| SAYI: 106
ISSUE: 106

Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi
Turkish Culture and Hacı Bektaş Veli Research Quarterly

Yıl: 29 Yaz - Haziran 2023 Sayı: 106
Year: 29 Summer - June 2023 Issue: 106

Yayın Türü/Publication Type

3 Aylık, Açık Erişimli, Uluslararası/Quarterly, Open Access, International

Yayın Dili/Publication Language

Türkçe, İngilizce, Almanca/Turkish, English, German

ISSN: 1306-8253 eISSN: 2147-9895

AHBVÜ Türk Kültürü Açısından Hacı Bektaş-ı Velî Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Adına Sahibi
On Behalf of AHBVU Center For Hacı Bektaş-i Veli Studies From The Perspective of Turkish Culture, Owner

DR. YUSUF TEKİN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Rektörü
Rector of Ankara Hacı Bayram Veli University

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü/Managing Editor

DR. AHMET TAŞĞIN

Editör/Editor

DR. AHMET TAŞĞIN

Editör Yardımcıları/Assistant Editors

DR. ERDAL AKSOY

DR. FAHRİ MADEN

Yabancı Dil Editörleri/Foreign Language Editors

DR. ALİ SERİNKÖZ

DR. MİYASE YAVUZ ALTINTAŞ

DR. ZEYNEP SERAP TEKLEN AKSÜRMELİ

Bilişim Danışmanları/Informatics Advisors

DR. EMRAH AYAŞLIOĞLU

DR. OSMAN DURMAZ

UĞUR YALÇIN KARA

Düzeltili/Redaction

ALİ KEMAL SÖNMEZ

FUNDA ŞİRİNOĞLU

MEHMET CAN GÜRZOĞLU

MELTEM ÖSÜN

NURHAZAL BİLGİ

OSMAN SARI

SENEM SUNA EREN

Sekreteryası/Secretariat

DAMLA KAYA

HASAN BASRİ GÜREL

Yönetim Merkezi Adres/Headquarter

AHBVÜ Türk Kültürü Açısından Hacı Bektaş-ı Velî Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi
Emniyet Mah. Abant 1 Caddesi No: 10 E Blok 10. Kat Teknikokullar Yenimahalle/ANKARA

Telefon/Phone: +90 312 546 05 23

Web: hbvdergisi.hacibayram.edu.tr
dergipark.org.tr/tr/pub/tkhcbva

Elektronik Posta/E-mail: hacibektas@hbv.edu.tr

Baskı/Printed By

Genç Ofset Matbaa Kağıtçılık
Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Süzdün Sokak No: 18
İskitler Altındağ/ANKARA

EDİTÖR KURULU/EDITORIAL BOARD

DR. ABDULMAMAD İLOLİEV
DR. AHMET T. KARAMUSTAFA
DR. AHMET YAŞAR OCAK
DR. ALİ SİNAN BİLGİLİ
DR. ATAULLAH HASANİ
DR. AYNUR KOÇAK
DR. AYŞEGÜL KILIÇ
DR. CEMAL KAFADAR
DR. CENK GÜRAY
DR. CENKSU ÜÇER
DR. DARYA ZHIGULSKAYA
DR. ERDAL KALAYCI
DR. FARHAD DAFTARY
DR. FATİH USLUER
DR. FERENC PÉTER CSÍRKÉS
DR. FRANCES TRIX
DR. GERGŐ MÁTÉ KOVÁCS
DR. HEATH W. LOWRY
DR. HEGE İRENE MARKUSSEN
DR. HENRYK JANKOWSKI
DR. IRENE MARKOFF
DR. IURII AVERIANOV
DR. İLKER EVRİM BİNBAŞ
DR. JANİNA KAROLEWSKI
DR. KAREN RUFFLE
DR. KRASIMIRA MUTAFOVA
DR. MARCELLO MOLLIÇA
DR. MARKUS DRESSLER
DR. MAVLYUDA YUSUPOVA
DR. MEHMET KALPAKLI
DR. MEHMET BAHA TANMAN
DR. MEHMET FATİH KÖKSAL
DR. MEMİŞ SYULEYMAN MERDAN
DR. METİN İZETİ
DR. NAİDA ADEMović
DR. NAMIĞ MUSALI
DR. NÜKET ESEN
DR. PASCHALIS ANDROUDİS
DR. RAZİA SULTANOVA
DR. ROBERT LANGER
DR. SALİH ÇİFT
DR. SEADET ŞİKHİYEVA
DR. ZEYNEP OKTAY USLU
DR. ZUBAİDA SHADKAM

BİLİM KURULU/SCIENTIFIC BOARD

DR. ABDÜLKADİR YELER
DR. AHMED AMEEN
DR. AHMET GÜNŞEN
ALİ AKSÜT
ALİ AKTAŞ
DR. ALİ AVCU
DR. ALİ DUYMAZ
DR. ALİ MURAT İRAT
DR. ALİ RIZA MUKADDEM
ALİ TİMURTAŞ ÖZMEN
DR. ALİYE UZUNLAR
DR. ARİF KALA
DR. AYTEN KAPLAN
DR. AZAT AKHUNOV
DR. AZİZ ALTI
AZİZ ERDOĞAN
DR. BAHRİYE GÜRAY GÜLYÜZ
DR. BAKİT MURZARAIMOV
DR. BAYRAM DURBİLMEZ
DR. BERDİ SARIYEV
DR. BÜLENT KELEŞ
DR. CAHİT GELEKÇİ
DR. CANER İŞİK
DR. CEM ERDEM
DİMİTRİS LOUPİS
DR. DRAGİ GEORGİEV
DUR SUN GÜMÜŞOĞLU
DR. EMİNE ERDOĞAN ÖZÜNLÜ
ERDAL EREN
DR. ERGİN JABLE
ERKAN ÇANAKÇI
ERTÜRK MARAL
DR. ESRA BİLGE SAVCI
DR. ESRA DOĞAN TURAY
DR. EVA CSAKİ
DR. FATHİ JARRAY
DR. FATMA AHSEN TURAN
DR. FEVZİ RENÇBER
DR. GALİNA MİSKİNİENE
GHEİS AYAZ EBADİ
DR. GÜLBERK BİLECİK
DR. GÜLDANE GÜNDÜZÖZ
DR. HALİT ÇAL
DR. HAMİT AKTÜRK

DR. HAMİT ÖNAL ^{ID} ^{RÖR}
DR. HAMİYE DURAN ^{ID} ^{RÖR}
HAMZA AKSÜT
DR. HARUN YILDIZ ^{ID} ^{RÖR}
DR. HASAN ALİ KHAN ^{ID} ^{RÖR}
DR. HAYDAR EFE ^{ID} ^{RÖR}
DR. HULUSİ YILMAZ ^{ID} ^{RÖR}
DR. HURİYE BOSTANOĞLU ^{ID} ^{RÖR}
HÜSEYİN DEDEKARGINOĞLU
HÜSEYİN HÜRREM ULUSOY
DR. HÜSEYİN YALTIKIR ^{ID}
İBRAHİM BAHADIR
DR. İBRAHİM GÜL ^{ID} ^{RÖR}
DR. İBRAHİM KARACA ^{ID} ^{RÖR}
DR. İLGAR BAHARLU ^{ID} ^{RÖR}
DR. İLHAME GÜLTEKİN ^{ID} ^{RÖR}
DR. İLKAY ŞAHİN ^{ID} ^{RÖR}
DR. İSA EKBER HABİBBEYLİ ^{ID} ^{RÖR}
DR. İSMAİL ALTINÖZ ^{ID} ^{RÖR}
KAHRAMAN ÖZKÖK
DR. KAKAJAN BAYRAMOV ^{ID}
DR. KAKAJAN JANBEKOW ^{RÖR}
DR. KAMİL SARITAŞ ^{ID} ^{RÖR}
KAYA GÖKÇE
KAZIM BALABAN
KAZIM BÜKLÜ
DR. KİBAR TAŞ ^{ID} ^{RÖR}
LUAN AFMATAJ ^{RÖR}
LUCÍA CİRİANNİ SALAZAR ^{ID} ^{RÖR}
DR. MARK LEWIS SOILEAU ^{ID}
DR. MEHMET AÇA ^{ID} ^{RÖR}
DR. MEHMET ÇERİBAŞ ^{ID} ^{RÖR}
DR. MEHMET DÖNMEZ ^{ID} ^{RÖR}
MEHMET EMİN YILMAZ ^{ID}
MEHMET ÖZDURMAZ
DR. MEHMET SAFFET SARIKAYA ^{ID} ^{RÖR}
MEHMET TÜTÜNCÜ
MEHRAN AFSHARİ
DR. MERİÇ HARMANCI ^{ID} ^{RÖR}
DR. METİN ÖMER ^{ID} ^{RÖR}
DR. METİN ÖZARSLAN ^{ID} ^{RÖR}
DR. MİHRİBAN ARTAN ^{ID} ^{RÖR}
DR. MUHAMMET ARSLAN ^{ID} ^{RÖR}
DR. MUSTAFA ARSLAN ^{ID} ^{RÖR}

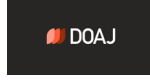
DR. MUSTAFA BOSTANCI ^{ID} ^{RÖR}
MURAT KÜÇÜK
MUSTAFA DÜZGÜN
DR. MUZAFFER TAN ^{ID} ^{RÖR}
DR. MÜRÜVET HARMAN ^{ID} ^{RÖR}
DR. NEDİM BAKIRCI ^{ID} ^{RÖR}
DR. NEMATULLA NASRULLAYEV ^{ID} ^{RÖR}
DR. NODİRKHON KHASANOV ^{ID} ^{RÖR}
DR. NURAN ÖZE ^{ID}
DR. NURSEL UYANIKER ^{ID} ^{RÖR}
DR. ÖZCAN GÜNGÖR ^{ID} ^{RÖR}
DR. ÖZER ŞENÖDEYİCİ ^{ID} ^{RÖR}
DR. PAVEL BASHARİN
DR. PERVİN ERGUN ^{ID} ^{RÖR}
REFİK ENGİN
DR. RESUL AY ^{ID} ^{RÖR}
DR. ROZA ABDYKULOVA ^{ID} ^{RÖR}
DR. RUMİANA MARGARİTOVA ^{ID} ^{RÖR}
DR. SADULLAH GÜLTEN ^{ID} ^{RÖR}
DR. SALAHADDİN BEKKİ ^{ID} ^{RÖR}
DR. SERKAN ÇAKMAK ^{ID} ^{RÖR}
DR. SERKAN KÖSE ^{ID} ^{RÖR}
DR. SEVAL EROĞLU ^{ID} ^{RÖR}
DR. SEVİLAY ÇINAR ^{ID} ^{RÖR}
DR. SHERZODHON MAHMUDOV ^{ID} ^{RÖR}
DR. SİDDİKA DİLEK YALÇIN ÇELİK ^{ID} ^{RÖR}
DR. STEFAN WİLLIAMSON FA ^{ID} ^{RÖR}
DR. SULTANMURAT ABZHALOV ^{ID} ^{RÖR}
DR. ŞENGÜL ŞENOL ^{ID} ^{RÖR}
DR. TALGAT ZHOLDASSULY ^{ID} ^{RÖR}
TOMMASO PARLANTİ
DR. TUDORA ARNAUT ^{ID} ^{RÖR}
DR. TÜRKER EROĞLU ^{ID} ^{RÖR}
UFUK EROL ^{RÖR}
DR. UĞUR UZUNKAYA ^{ID} ^{RÖR}
UĞURCAN ASKU
VATAN ÖZGÜL
VEYSEL BAYRAM
DR. YILMAZ ARI ^{ID} ^{RÖR}
YOLCU BİLGİNÇ
DR. ZAİM KHENCHELAOUİ
DR. ZEKERİYA İŞİK ^{ID} ^{RÖR}
DR. ZEYNEL ÖZLÜ ^{ID} ^{RÖR}
DR. ZHAKHANGİR NURMATOV ^{ID} ^{RÖR}

DİZİN

Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, uluslararası hakemli bir dergidir. Kış - Aralık, Bahar - Mart, Yaz - Haziran, Güz - Eylül sayısı olmak üzere yılda dört defa yayımlanır. Ulusal ve uluslararası indeks ve veritabanları tarafından taranmakta ve dizinlenmektedir. Dergide yayımlanan yazılardaki görüşlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

INDEX

Turkish Culture and Hacı Bektaş Veli Research Quarterly is an international and refereed journal. It is published quarterly in Winter - December, Spring - March, Summer - June, Autumn - September. It is scanned and indexed by national and international indexes and databases. The authors are responsible for the opinions stated in the articles published in the journal.

DOAJ

EBSCO Humanities
International Index

ERIH PLUS

Index Copernicus
Master List (ICI)

Index Islamicus

MLA

OAJI

SCOPUS

Scopus

SJR

SJR

ULAKBIM TR Dizin

MAKALE/ARTICLE	XI
BAĞLAMADA TEL AYIRMA TEKNİĞİ THE STRINGS SEPARATION TECHNIQUE IN BAGLAMA ERKAN ÇANAĞCI - MAHİR MAK	1
PİR SULTAN'IN ŞİİRLERİNDE KÜLTÜREL BELLEĞİN İZLERİ FOLLOWING THE TRACES OF KARBELA FROM PİR SULTAN POEMS AYNUR KOÇAK - FATMA ZEHRA UĞURCAN	27
ORTA ASYA HALK HEKİMLİĞİNDE DUA, VİRD VE ZİKİR PRAYER, VIRD AND ZIKR IN CENTRAL ASIAN FOLK MEDICINE ZUBAİDA SHADKAM - UMİT KYDYRBAYEVA - OMİR TUYAKBAYEV	43
SIRRI ZAMANA SİĞDIRMAK MÜMKÜN MÜ?: MESNEVİ'YE YANSIYAN YÖNÜ İLE MEVLÂNÂ'NIN ZAMAN ANLAYIŞI IS IT POSSIBLE TO FORCE THE SECRET INTO THE TIME? MAWLÂNÂ'S UNDERSTANDING OF TIME IN THE PERSPECTIVE OF MATHNAWÎ BETÜL GÜRER	65
THE CHARACTER OF ALÎ IN THE POEMS OF NÂSİR-İ KHUSRAW AND SANÂ'İ GHAZNAVÎ NASİR HÜSREV VE SENÂİ GAZNEVÎ'NİN ŞİİRLERİNDE HZ. ALÎ KARAKTERİ AYGUN ALIZADE	81
TEKKE EŞYALARI TASVİRLERİNE SAHİP BİR CAMİİ: AFYONKARAHİSAR BAŞMAKÇI RECEP BEY CAMİİ A MOSQUE BEARING DEPICTIONS OF DERVISH LODGE ITEMS: AFYONKARAHİSAR BAŞMAKÇI RECEP BEY MOSQUE ŞEYDA ALGAÇ	109
TÜRK SİNEMASINDA "HACI BEKTAŞ VELİ" TEMSİLLERİ REPRESENTATIONS OF "HACI BEKTAŞ VELİ" IN TURKISH CINEMA İHSAN KOLUAÇIK - AZİME CANTAŞ	127
ARA NESİL DÖNEMİNDEN BİR KERBELÂ MERSİYESİ NEVHA-İ DİL A KARBALA ELEGY FROM THE ARA NESİL PERIOD NEVHA-İ DİL TANER TURAN - CENGİZ GÖKŞEN	147
AYDIN EYALETİNDE KONAR-GÖÇER BİR AŞİRET: 2973 NUMARALI OSMANLI NÜFUS DEFTERİNE GÖRE ALAŞEHİR KAZASINDA İKİ TAHTACI TOPLULUĞU A SEMI-NOMADIC TRIBE IN THE EYALET OF AYDIN: TWO TAHTACI COMMUNITY IN THE KAZA OF ALAŞEHİR ACCORDING TO THE OTTOMAN POPULATION REGISTER NUMBERED 2973 UFUK ALİ KAFTANLI	185
BAYAT BOYUNUN NEVŞEHİR'DEKİ UZANTILARI: AYHAN KÖYÜ MEZAR TAŞLARI EXTENSION OF THE BAYAT TRIBE IN NEVŞEHİR: AYHAN VILLAGE GRAVESTONES ENES KAVALÇALAN	211
ZÂKİR VE MÜRÂİ: ZİKİR AÇISINDAN RİYA KAVRAMINA FARKLI BİR YAKLAŞIM ZAKİR AND MURAI: A DIFFERENT APPROACH TO THE CONCEPT OF HYPOCRISY IN TERMS OF DHIKR MAHMUT DEMİRDİL - MUHAMMED ALİ YILDIZ	253
AHMET YESEVÎ'NİN HİKMETLERİNDEKİ VAROLUŞ KATEGORİLERİ YORUMUNA YÖNELİMSSEL YAKLAŞIM INTENTIONAL APPROACH TO THE INTERPRETATION OF EXISTENTIAL CATEGORIES IN THE "KHİKMETS" OF AKHMET YASSAWI NURSULTAN SARSENBEKOV - AINUR ABDİNA	265

MÜBAHAT TÜRKER KÜYEL VE TÜRK-İSLAM DÜŞÜNÇESİNE KATKILARI MUBAHAT TURKER KUYEL AND HER CONTRIBUTIONS TO THE TURKISH-ISLAMIC THOUGHT MEHMET DUGAN - ALİ KÜRŞAT TURGUT	277
HACI BEKTAŞ VELİ KÜLLİYESİ'NİN DÜNYA MİRAS ALANI VE TAMPON BÖLGESİ TANIMINA YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER ASSESSMENTS ON THE DEFINITION OF THE WORLD HERITAGE PROPERTY AREA AND BUFFER ZONE OF HACI BEKTAS VELI COMPLEX VEYSEL ÖZBEY	299
ANADOLU DANS GELENEĞİNDE TÜRK DİNİ DANSLARI VE HAYVAN SEMBOLİZMİ TURKISH RELIGIOUS DANCES AND ANIMAL SYMBOLISM IN ANATOLIAN DANCE TRADITIONAL MUHARREM FERATAN - ERHAN SOLMAZ	319
ORHAN PAMUK'UN KAFAMDA BİR TUHAFLIK ADLI YAPITINDA ALEVİLİK İNANCI THE BELIEF IN ALEVIISM IN ORHAN PAMUK'S WORK A STRANGENESS IN MY MIND ERDİ DEMİR	337
ANADOLU'DA ÖLMÜŞ İNSANLAR İÇİN KESİLEN SİN KURBANININ ESKİ TÜRK İNANCIYLA İLGİSİ THE INTEREST OF THE SIN SACRIFICE, WHICH WAS SACRIFICED FOR DEAD PEOPLE IN ANATOLIA, WITH THE OLD TURK BELIEF CİHAD CİHAN	353
NASREDDİN HOCA FIKRALARINDA AHİLİK DEĞERLERİNİN İZLERİ TRACES OF AHI-ORDER VALUES IN NASREDDIN HODJA ANECDOTES MERAL DOĞRU - AZİZ AYVA	371
AHMET ÇITAK'IN EHLİBEYT SEVGİSİ VE KERBELÂ KONULU ŞİİRLERİNİN ÜRETİM BAĞLAMLARI THE CONTEXTS IN WHICH LOVE OF AHL BAYT AND KARBALA THEMED POEMS OF AHMET CITAK WERE PRODUCED BEDRİ ÖZÇELİK	387
YAYIN DEĞERLENDİRME/BOOK REVIEW	411
NESİMİ'NİN LİRİKASI: İRFANÎ MÜNDERİCE VE POETİK ZİNİETLER MAHİRE KULİYEVA	413
ÇAĞDAŞLAŞMA SÜRECİNDE ALEVİLİK CEYLAN ERZİNCAN	421
SOSYAL BÜTÜNLEŞME SÜRECİNDE MALATYA ALEVİLİĞİ GÜLNUR GÜNDOĞAR	427
ALEVİ BEKTAŞI GELENEĞİNDE DÜVAZIMAMLAR DİLARA AYDIN	437
ÇEVİRİ/TRANSLATION	445
SÜHREVERDİ, RİSÂLETÜ'L-FÜTÜVVE ESRA DOĞAN TURAY	447

Saygıdeğer okurlar,

Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi yeni sayısı ile okuyucusuna arz edilmektedir. Dergiye ulaşan ve hakem sürecini tamamlayan makalelerin konu ve alan çeşitliliği giderek artmaktadır. Bilim alan sınırı olmadan konu sınırlandırmasıyla yayın hayatını sürdüren dergiye ve yayın sürecine ulaşan makaleler, öncelikle yayın sırasına alınmaktadır. Dergi havuzunda biriken makalelerin yayın süresi en az altı ayı bulmaktadır. Oysa dergiye ulaşan yazıların bütün süreçlerinin iki ay içerisinde tamamlanmaya gayret edilmektedir. Hakem süreci tamamlanan makale, dil editörü tarafından yeniden okunmaktadır. Bu hususta tek istisna dergide işleme alınan yazılara yurtdışından atanan hakemlerdir. Çünkü yabancı hakemler, Dergipark sistemine yabancı olmaları ve hakemlik süreçlerini geniş bir zamanda takip etmeleri nedeniyle yazıların sistemdeki işlemi uzamaktadır. Sonuç olarak dergiye ulaşan yazılar, şekil ve içerik olarak editör tarafından incelenmekte ve gerekli görülen düzenleme yazara iletilmektedir. Esas itibarıyla dergi editörlüğü şekil ve içerik olarak uygun yazıları işleme alıp hakemleştirmekte ve hakemlerin değerlendirmelerini beklemektedir.

İlk planda derginin bağlı bulunduğu uluslararası standarda ve dizgiye uygun şekilde uyulması editör tarafından yazardan talep edilmektedir. Editör yazara yazının içeriğine yönelik konunun aktarımı, takibi, izlenen yöntem ve kaynakların kullanımına yönelik dikkatten kaçan hususlarda yardım etmektedir. Araştırmacıların emek ürünü çalışmalarına yer verilirken ne yazara yönelik kişisel beğeni ne de ele aldığı konuya içerik itibarıyla tercihte bulunması söz konusu değildir. Buradan hareketle editörlerin yazarlara yönelik rezervi bulunmamaktadır. Nihayetinde dergi yayını hem kamu hizmeti hem de akademik faaliyetin bir parçasıdır.

Derginin uluslararası hüviyetinden dolayı yayınların tamamı akademik camiaya ulaşmaktadır. Bundan dolayı da dünyadaki bütün akademik camianın yazılarını beklemektedir. Dolayısıyla başta Türkistan, Horasan, Azerbaycan, Rum ve Rumeli araştırmaları yapan dünyanın bütün akademisyenlerinin çalışmalarını beklemekte ve hakem süreci tamamlananları da yayınlamaktadır.

Sonuç olarak Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, yayın konusu itibarıyla indekslerde tarananlar arasında ilk sıradadır. Derginin bağlı bulunduğu kurallar nedeniyle işlemler titizlikle takip edilmektedir. Emeği geçen, destek veren, katkı sunan ve yardım eden idari ve akademik katılımcılara minnettarız.

Dergimizde makalesinin yayın süreci devam ederken 03.02.2023 tarihinde vefat eden Doç. Dr. Mahire Kuliyeva hocamızı rahmetle ve saygıyla anıyoruz.